

Programmaplan 2019

Dutch Innovation Park

Gemeente Zoetermeer

Bestuurlijk opdrachtgever:	Wethouder Iedema
Ambtelijk opdrachtgever:	Ron van Nood
Datum:	20 december 2018
Versie:	1.0 – t.b.v. College dd 8 januari '19

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Toekomstbeeld	4
<i>Dutch Innovation Park in 2022 .....</i>	<i>4</i>
<i>Dutch Innovation Park in 2028 .....</i>	<i>4</i>
Missie.....	5
Visie	5
Strategie	6
Bestaande afspraken.....	6
Ontwikkelsporen.....	7
Activiteiten	8
<i>Hoogwaardig onderwijs en toegepast onderzoek .....</i>	<i>8</i>
<i>Sterk economisch cluster .....</i>	<i>8</i>
<i>Aantrekkelijk & bereikbaar campusgebied .....</i>	<i>9</i>
<i>Campus-wonen op of in nabijheid Park .....</i>	<i>9</i>
<i>Marketing en Branding.....</i>	<i>9</i>
Programmasturing	10

<i>Bestuurlijke aansturing programma .....</i>	<i>10</i>
<i>Ambtelijke aansturing programma.....</i>	<i>10</i>
<i>Niet-gemeentelijke sturing op de ontwikkeling .....</i>	<i>10</i>
<i>Uitgangspunten bij de besturing van het programma .....</i>	<i>11</i>
Programmasamenstelling	12
Overlegstructuren.....	13
<i>Intern .....</i>	<i>13</i>
<i>Extern.....</i>	<i>13</i>
Rapportage en verantwoording	14
<i>Programma .....</i>	<i>14</i>
<i>Projecten .....</i>	<i>14</i>

Inleiding

De ontwikkeling van het Dutch Innovation Park kent haar oorsprong in het Actieplan Economie dat door de gemeenteraad werd vastgesteld op 6 juli 2015. Onder de noemers “Ruimte voor excelleren: de economische specialisaties” en “Van wetenschap naar markt: dat gebeurt op het Dutch Innovation Park” werd een beweging in gang gezet om te komen tot een nieuw soort gebied in de stad: een innovatiecampus.

Na drie jaar is de eerste fase achter de rug. Samen met alle partijen in het gebied is de ontwikkelrichting bepaald en vertaald in de Visie Dutch Innovation Park. Deze in co-creatie ontwikkelde visie is in maart 2018 vastgesteld in de gemeenteraad van Zoetermeer.

De realisatie van de visie is inmiddels van start gegaan en de eerste resultaten op de onderdelen economie, onderwijs en onderzoek zijn behaald. Daarbij kondigen zichtbare vernieuwingen in de buitenruimte van het gebied zich spoedig aan, zoals het nieuwe station en de nieuwbouwplannen van een aantal partners. Uit onderzoek blijkt dat het ontwikkelen van een campus gemiddeld 10 tot 15 jaar in beslag neemt. De resultaten na de eerste 3 jaar zijn al zeer in het oog springend. Zo is de leegstand aan de Bleiswijkseweg voor het grootste deel opgelost, zijn er concrete nieuwbouwplannen in het gebied en is bestaand vastgoed aangekocht voor herontwikkeling.

Met De Haagse Hogeschool is op 14 december 2017 een samenwerkings-overeenkomst gesloten tot 2020, met een intentieverklaring tot 2025 en ook daarvan zijn de resultaten zichtbaar. De groei van het onderwijs zet door, lectoraten worden uitgebreid en de labomgevingen worden opgebouwd, zowel in de DIF als in de stad.

Hoewel er de komende periode nog veel inzet nodig is om nieuwe initiatieven op te starten, samenwerkingsverbanden op te zetten, te werken aan de uitbouw van De Haagse Hogeschool, bedrijven te acquireren en bestaande bedrijven te behouden, et cetera., komen we in een fase waarin er nog meer gerealiseerd gaat worden. Deze brede combinatie van activiteiten, gericht op het behalen van een helder effect, vraagt om een programmatische sturing. Dit programmaplan schetst de inzet voor de ontwikkeling van het Dutch Innovation Park.

Het programma Dutch Innovation Park is integraal onderdeel van de Schaalsprong. Binnen de gehele schaalsprong is het de enige ontwikkeling die zich primair richt op economische ontwikkeling en onderwijs, met specifiek aandacht voor de triple helix samenwerking die dit vraagt. Het programma Dutch Innovation Park draagt direct bij aan de groei van de stad, waardoor Zoetermeer in de toekomst een complete stad kan blijven en aantrekkelijk wordt en blijft voor jongeren en studenten, maar ook voor werkgevers die op zoek zijn naar jong talent dat in een snel veranderende markt met grote schaarste.

Toekomstbeeld

Dutch Innovation Park in 2022

Maandagochtend 8.00 uur. De eerste werknemers en studenten komen aan op Station Lansingerland-Zoetermeer en wandelen naar Dutch Innovation Park via de brug en langs de strakke nieuwe panden van de Dutch Tech Campus. Het is druk vandaag, want de wekelijkse Tech Talk van De Haagse Hogeschool wordt gegeven door een bekende, ethisch hacker. De ruim 1.000 studenten van De Haagse en andere onderwijsinstellingen hebben er zin in. Ook vanuit de bedrijven op het park is er interesse in het gastcollege, dat in samenwerking met de Community Dutch Innovation Factory^[1] is georganiseerd.

Ook de InnoLabs^[2] rond de thema's eHealth en Smart Mobility kunnen deze dagen rekenen op veel aanloop. Het zijn vooral stedelijke partners die met hun, vaak maatschappelijk relevante vraagstukken aankloppen. Ook zij zijn graag geziene gasten bij de interessante lezingen en events in de Factory.

Op het Park zijn de banen en de bedrijven van de toekomst aanwezig, zowel op het gebied van technologie als digitalisering. De eigenaren op het Park hebben zich per 1 januari 2020 in een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) verenigd en zijn vol ambitie om samen verder te bouwen aan de realisatie van hun ideale campus.

1: Zie <https://www.dutchinnovationpark.nl/smaakmakers-dutch-innovation-park/#dic>

2: Zie [https://mrdh.nl/sites/mrdh.nl/files/files/InnoLab-structuur%20vanuit%20het%20Dutch%20Innovation%20Park%20in%20Zoetermeer\(1\).pdf](https://mrdh.nl/sites/mrdh.nl/files/files/InnoLab-structuur%20vanuit%20het%20Dutch%20Innovation%20Park%20in%20Zoetermeer(1).pdf)

Dutch Innovation Park in 2028

Studenten en werknemers stappen vanaf het station in de automatische voertuigen die rijden over de Werner von Siemensstraat. Zo komen ze snel en droog op de plek van bestemming op het park. Wandelaars, een enkele fietser en de automatische shuttles domineren het straatbeeld en het openbaar gebied ziet er uitnodigend uit. Het is druk op het park. Niet alleen komen er werknemers en studenten aan via het OV, maar ook de studenten en jongeren die in de onlangs opgeleverde woningen op het park wonen, zijn op weg naar college of naar werk. In de aanwezige horeca vinden al de eerste overleggen plaats en ook de koffie van de mobiele barista vindt gretig aftrek. Het aantal studenten heeft gepiekt boven de 1500 en er zijn tal van ondernemingen die zich gevestigd hebben op het park. Vanuit de stad en de regio zijn er veel bedrijven die gebruik maken van de kennis van de InnoLabs. In één van de wijken in Zoetermeer en Delft is recent een toepassing geïmplementeerd die het mogelijk maakt dat ouderen na een opname in het ziekenhuis thuis gecoacht worden via een digitale verbinding en tal van sensoren. Een mooi resultaat van de nauwe samenwerking tussen zorgverleners, studenten van De Haagse Hogeschool en inwoners!

De stad Zoetermeer is inmiddels fors gegroeid en de rol van het Park wordt steeds belangrijker. Met de doorontwikkeling van het Dutch Innovation Park wordt namelijk bijgedragen aan een evenwichtige groei en gezonde demografische samenstelling van de stad. Het stadsbestuur heeft de urgentie om in te zetten op economische groei en ontwikkeling van het (hoger) beroepsonderwijs goed gevoeld en heeft de afgelopen jaren gestuurd op een combinatie van groei in zowel wonen als werkgelegenheid. De vruchten daarvan zijn in 2028 onmiskenbaar zichtbaar in de stad.

Missie

De ontwikkeling van het Dutch Innovation Park-concept kent vele doelen, belanghebbenden, et cetera. De missie waar vanuit het gemeentelijke programma wordt gestuurd is echter helder en eenvoudig. Alle activiteiten die het programma uitvoert dragen bij aan deze missie.

“Met de inzet op het Dutch Innovation Park werkt de gemeente Zoetermeer aan het creëren van hoogwaardige werkgelegenheid van de toekomst en het aantrekken & behouden van hoogopgeleide jongeren voor de stad.”

Visie

Zoetermeer blijft het komende decennium een groeistad. De ambitie om 10.000 woningen te bouwen en de aanvullende zoekopdracht tot 16.000 vraagt om meer dan woningbouw alleen. Het vraagt om een stad die meeademt in werkgelegenheid en voorzieningen. Om een stad die nieuwe bewoners aantrekt en bestaande bewoners weet vast te houden.

Het Dutch Innovation Park biedt Zoetermeer alle kansen voor het realiseren van die missie. Door te investeren in de doorgroei van het (hoge) beroeps (IT-) onderwijs, in een sterke community van gelieerde-bedrijven en in een aantrekkelijk, bewoonbaar gebied maken we Zoetermeer aantrekkelijk voor jonge inwoners en voor innovatieve bedrijven. Hierdoor draagt de ontwikkeling van het Dutch Innovation Park direct bij aan de noodzakelijke

groei van economie en werkgelegenheid die past bij de groei van de stad en maakt het de stad nog aantrekkelijker voor jonge talentvolle inwoners.

We doen dit in samenwerking met de stad; inwoners, bedrijven en instellingen werken met de gemeente aan de realisatie van een aantrekkelijke campus en een sterk merk. De gemeente faciliteert eigenaren, huurders en instellingen waar mogelijk en neemt daarbij initiatief waar anderen dit niet vanzelfsprekend kunnen.

De gemeente Zoetermeer stelt zich op als betrouwbare partner voor de stad en maakt dit tastbaar door zich meerjarig te verbinden aan de realisatie van het Dutch Innovation Park, in geld en in inzet.

Het uitgangspunt dat de gemeente hanteert bij al haar afwegingen is de Visie Dutch Innovation Park, welke is ontwikkeld in co-creatie met de partijen in het gebied.^[3]

3. Zie: <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=zoetermeer&id=100088132>

Strategie

Voor het realiseren van de visie sturen we doorlopend op te bereiken effecten. De wijze waarop we het effect realiseren kan verschillen, we kiezen onderweg en zetten de oplossingen niet vast aan de voorkant van het proces.

De gekozen strategie bepaalt welke effecten en ontwikkelingen we primair nastreven en daarmee de prioriteiten in het programma. De strategie zal jaarlijks worden geëvalueerd indien nodig bijgesteld, de missie en visie blijven stabiel gedurende de looptijd van het programma.

Uitgangspunt daarbij is te allen tijde dat bij de te nemen acties wordt getoetst of de resultaten en beoogde effecten bijdragen aan de geformuleerde missie.

In de hierna volgende paragrafen wordt geschetst wat de voorgaande besluitvorming is, wat het beoogde effect is en langs welke weg dit zal worden bereikt.

Bestaande afspraken

Het programmaplan bouwt verder op de onderstaande besluitvorming:

- Actieplan Economie – raadsbesluit juli 2015
- Motie van de gemeenteraad ‘Ambitieuze plan voor de schaa sprong Dutch Innovation Park’ – juni 2016
- Samenwerkingsovereenkomst De Haagse Hogeschool en gemeente Zoetermeer – ondertekend december 2017
- Visie Dutch Innovation Park (incl. realisatie verbinding met OV-knooppunt Lansingerland-Zoetermeer) – raadsbesluit 5 maart 2018
- Ambitie uit het coalitieakkoord 2018 – p. 11 en p. 16

Om verdere investeringen vanuit de gemeente mogelijk te maken is in het meest recente besluit, het raadsvoorstel van 9 juli 2018 over de Schaa sprong, aangegeven dat er voor de verschillende programma’s en projecten die onder de schaa sprong vallen, waaronder Dutch Innovation Park, concrete investeringsvoorstellen zullen volgen. Hiervoor is een reserving gemaakt in het RIF.

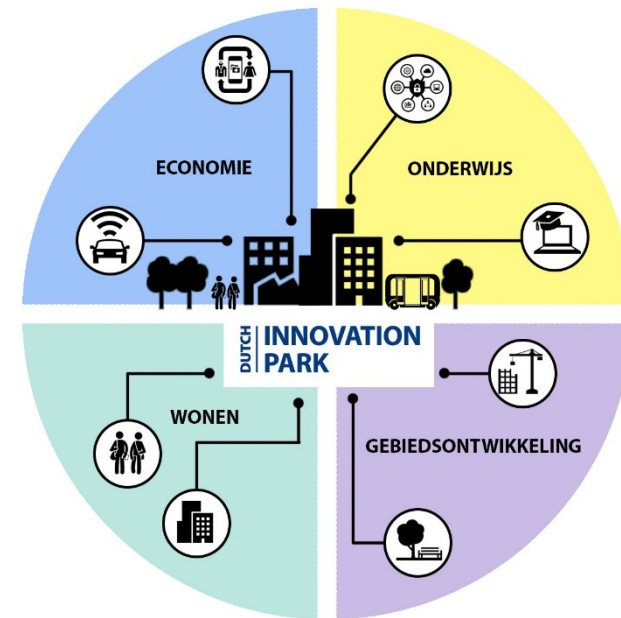
Ontwikkelsporen

Het programma Dutch Innovation Park steunt op een viertal inhoudelijke pijlers. Deze pijlers komen uit de visie Dutch Innovation Park. Pijlers die evenwichtig dienen te worden ontwikkeld om te komen tot een volwaardige campus. De ontwikkeling van deze pijlers wordt ondersteund door een sterke marketing & branding-strategie.

Deze pijlers zijn:

1. Hoogwaardig onderwijs en toegepast onderzoek
2. Sterk economisch cluster
3. Campus-wonen op of in nabijheid Park
4. Aantrekkelijk & bereikbaar campusgebied

Marketing en communicatie | “branding”

Activiteiten

Het programma ontwikkelt zich continu en nieuwe kansen en mogelijkheden om de beoogde effecten te realiseren dienen zich regelmatig aan. In 2019 wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda die concrete acties en actiehouders verbindt aan de visie. Daarnaast zullen onderstaande activiteiten vinden plaats in 2019 en voor een groot deel doorlopen in de jaren erna. Veel van deze activiteiten zullen naar verwachting ook terugkomen in de uitvoeringsagenda.

Hoogwaardig onderwijs en toegepast onderzoek

Voor deze pijler ligt de basis in de samenwerkingsovereenkomst met De Haagse Hogeschool. Daarin is een aantal concrete doelen geformuleerd.

1. Inzetten op **uitbreiding van het aantal (IT-)opleidingen** van De Haagse Hogeschool in Zoetermeer
2. Inzetten op **uitbreiding van onderwijsvormen**, hierbij valt te denken aan Minoren, Associate Degree opleidingen, onderwijs voor werkenden en particulier onderwijs.
3. Inzetten op **groei van het studentenaantal** naar minimaal 1.000 studenten voor het studiejaar 2020/2021. Daarna wordt ingezet op een groei van minimaal 100 studenten per studiejaar.
4. Naast het bestaande lectoraat Cybersecurity in het MKB, de **realisatie van het lectoraat Big Data Analytics (Data Science)**, met een nauwe koppeling met de Big Data Innovatiehub.

5. Initieren **nieuwe InnoLabs** die passen binnen de identiteit van het park en waarmee uitvoering wordt gegeven aan de ambitie om samen met de HHs te komen tot 'Zoetermeer als Living Lab'.
6. **Versterken van de relatie met het MBO IT-onderwijs** en met de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV). Hierdoor wordt de doorlopende leerlijn MBO-HBO versterkt. Waarbij de inzet is om ook met die partijen tot een samenwerkingsovereenkomst te komen om aan deze doelen te werken en uit te breiden, bijvoorbeeld de ambitie uit te spreken om te werken aan het instellen van een (of meerdere) practoraten.

Sterk economisch cluster

1. **Versterken en bestendigen van de samenwerking** tussen de diverse actoren op het Dutch Innovation Park.
2. **Opzetten van een stuurgroep** bestaande uit onderwijs, gemeente, eigenaren en bedrijven voor versnelling van de ontwikkeling ('triple helix' stuurgroep).
3. **Actief accountmanagement** richting de zittende bedrijven en instellingen, met als doel deze blijvend aan de stad te verbinden en langjarig voor de stad te behouden.
4. **Samenwerking met InnovationQuarter** om (buitenlandse) bedrijven te verbinden en op het Park of in de stad te laten vestigen. Het scherpe profiel van het Dutch Innovation Park helpt InnovationQuarter voor haar activiteiten voor de gemeentne Zoetermeer.

5. **Acquisitie van nieuwe bedrijven** voor Dutch Innovation Park die passen binnen het profiel van het Park en een concrete bijdrage leveren aan het startup-ecosysteem van het Park en de stad.
6. **Positionering binnen het regionale campusnetwerk van de MRDH**^[4].
7. Behoud en **doorontwikkeling van het regionale fieldlab de Big Data Innovatiehub**^[5].
8. Realiseren van **proefopstelling, innovatielab en vervoersverbinding met automatische, zelfrijdende shuttle** op de campus.
9. Verkennen van mogelijkheden voor het **realiseren van een regelluwe zone (free zone) binnen het gebied**, om zonder regels en beperkingen innovatieve oplossingen te kunnen testen.

Aantrekkelijk & bereikbaar campusgebied

1. **Aansluiting van het Park op station Lansingerland-Zoetermeer** (oplevering van de volwaardige verbinding staat gepland voor 2e kwartaal 2019 – *project is reeds in uitvoering onder aansturing van de projectorganisatie station BleiZo in opdracht van de gemeenteraad. Hiervoor volgt dan ook geen aanvullend projectplan voor 2019*).
2. Onderzoek naar een **aansluiting vanuit het van Tuylpark naar het Dutch Innovation Park** ter voorbereiding op de nieuwe ontwikkelingen aan de oostkant van de stad (conform motie 1811-42).
3. **Herzien bestemmingsplan**: het huidige bestemmingsplan bevat voor bijna het gehele park de algemene bestemming Bedrijventerrein. Binnen deze bestemming zijn bedrijven toegestaan met een vrij hoge milieucategorie (3.2 en soms 4.2). Het nieuwe bestemmingsplan zal aan de ene kant niet meer algemeen bestemmen, maar meer

aansluiten bij het huidige karakter van het park en aan de andere kant meer flexibiliteit gaan bevatten voor bijvoorbeeld woningbouw en kantoren, zodat er in de toekomst sneller ingespeeld kan worden op ontwikkelingen die passen binnen de Visie Dutch Innovation Park.

Campus-wonen op of in nabijheid Park

1. Inzetten op de **realisatie van zo'n 600 woonunits** op of in de nabijheid van de campus gericht op studenten, jongeren en starters, danwel 'short stay'-faciliteiten op of in de nabijheid van het Park om te voldoen aan de regionale vraag en behoefte vanuit de incubators en bedrijven.

Marketing en Branding

1. **Verstevigen van de identiteit van het park** met de clusters eHealth en Smart Mobility en de vakgebieden Cybersecurity en Big Data.
2. Concept en ontwikkeling van het **Dutch Innovation Park verbinden aan de citymarketingstrategie** van de stad.
3. Maximaliseren **samenwerking tussen de partijen in het gebied op marketing en branding**.

4. Zie: <https://mrdh.nl/nieuws/regionale-campussen-talenten-opleiden-banen-toekomst>

5. Zie: <https://mrdh.nl/sites/mrdh.nl/files/files/TNO%20Fieldlabs%20ZH%202016.pdf>

Programmasturing

Bestuurlijke aansturing programma

Bestuurlijk opdrachtgever programma:

Wethouder Iedema

	Economie, Onderwijs & onderzoek en inhoudelijke lijnen
	Gebiedsontwikkeling
	Wonen
	Communicatie & Branding, incl. regionale positionering

Wethouder Iedema met Wethouders Ter Laak en Rosier

Wethouder Iedema met Wethouders Groeneveld en Rosier

Wethouder Iedema met Wethouder Paalvast

Wethouder Iedema met Wethouder Van Driel en Burgemeester Aptroot

Ambtelijke aansturing programma

Ambtelijk opdrachtgever: Ron van Nood

Programmamanagement: Wijnand van Essen – Onderwijsvernieuwing, wonen, lokale & regionale samenwerking, regionale zichtbaarheid & marketing.
Martijn de Groot – Clusterontwikkeling, gebiedsontwikkeling, ontwikkeling kernprojecten, financiën en bemensing.

Projectleiding: Christine Baukema - begeleiden projectmatige activiteiten en fysiek/ruimtelijke ontwikkelingen, omgevingsmanagement.

Niet-gemeentelijke sturing op de ontwikkeling

Naast de gemeentelijke programmasturing kent het verloop van dit programma een sterke sturing en beïnvloeding vanuit de partners in het gebied. Zij realiseren een belangrijk deel van de effecten die het programma beoogd. Deze partners (onderwijs, bedrijven, vastgoedeigenaren en bewoners) hebben zich nog beperkt georganiseerd, maar zijn wel te duiden in groepen met een gemeenschappelijk belang. Bij deze groepen streven we naar bundeling en meer geformaliseerde samenwerkingsverbanden, om zo voor elke doelgroep te komen tot een beperkt aantal bevoegde vertegenwoordigers die als aanspreekpunt dienen voor de gemeente.

Uitgangspunten bij de besturing van het programma

Het programma Dutch Innovation Park hanteert een sturingsmodel dat is gericht op: wendbaarheid als uitgangspunt en structuur waar nodig.

Kenmerken van deze werkwijze zijn:

Resultaatgericht

- Een kort en krachtig geformuleerde ambitie en bijbehorende opdracht die door de interne en externe stakeholders wordt gesteund. Deze ambitie is dan ook altijd samen met alle relevante partners en gemeentebestuur geformuleerd en kent een duidelijke uiteenzetting van te bereiken effecten en resultaten;
- Maakt, waar mogelijk, direct zakelijke afspraken en/of verwerkt deze in intentieverklaringen;
- Sturen op een evenwichtige inzet van alle betrokkenen; eigenaren, bedrijven, onderwijs en gemeente.

Slim georganiseerd

- Er zijn korte lijnen & ruime verantwoordelijkheid: programma-management rapporteert direct aan / opereert onder de directe leiding van een bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever;
- We werken vanuit een slank, multidisciplinair team (incl. proces-, project-, inhoudscompetenties), waar snelle wisselingen mogelijk zijn;
- We zorgen voor een ontkokerde uitvoering;
- We starten alleen met het programma of met initiatieven wanneer er voldoende middelen beschikbaar zijn om het op een professionele wijze te organiseren.
- We kijken in de uitvoering steeds wie het beste welke inzet kan plegen in de realisatie van delen van de opgave – intern of extern;
- Externe inhuur van kennis en capaciteit gebeurt pas als de huidige organisatie de capaciteit/competenties niet kan leveren.

Programmasamenstelling

Het programma wordt vanuit diverse afdelingen bemenst. De grootste inzet wordt gedaan vanuit de afdeling Stedelijke ontwikkeling, die het programmanagement, projectleiding en ondersteuning, acquisitiecapaciteit, accountmanagement en inzet voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan en stedenbouwkundige ondersteuning daarbij levert.

Daarnaast levert de afdeling Samenleving structureel een bijdrage door inzet van de netwerkregisseur Hoger onderwijs.

Tot slot draagt de afdeling Communicatie bij door marketing- en communicatiecapaciteit.

Verder zal gedurende het programma behoefte zijn aan incidentele (aanvullende) ondersteuning en inzet vanuit de lijn op het gebied van o.a. onderwijs, wonen, communicatie, regionaal EZ-beleid, vergunningverlening en grondzaken.

Overlegstructuren

Intern

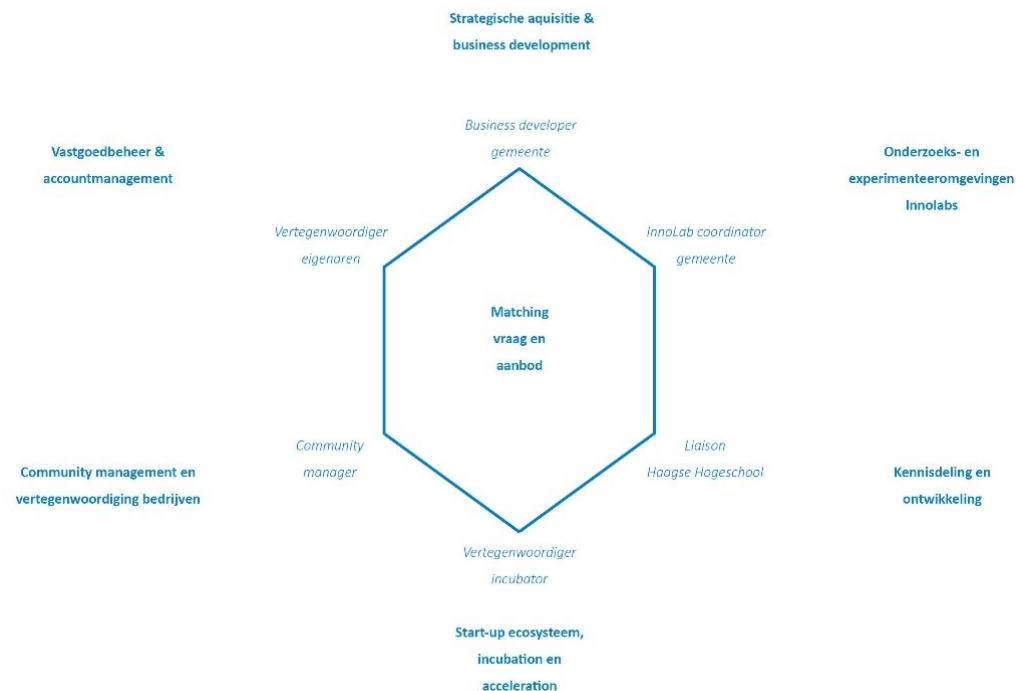
De interne overlegstructuur van het programma kent twee niveaus:

- Bestuurlijk opdrachtgeversoverleg Dutch Innovation Park
- Ambtelijk opdrachtgeversoverleg Dutch Innovation Park

Extern

De externe overlegstructuur kent een minder formele inrichting. Streven is om deze kant in de toekomst effectiever en efficiënter te organiseren. Zo zal er een triple helix stuurgroep worden geformeerd, bestaande uit gemeente, De Haagse Hogeschool en enkele bedrijven en eigenaren om de ontwikkeling van Dutch Innovation Park te versnellen.

Het organiseren van overige nieuwe overlegvormen, tijdelijk of structureel, doen we langs de diamanten tafel. De diamanten tafel is een overzicht van de stakeholders in het gebied. Vanuit dit overzicht van stakeholders kan bij iedere overlegvorm worden gekeken wat de beste samenstelling is om zo effectief mogelijk te zijn.

Figuur: diamanten tafel met stakeholders

Rapportage en verantwoording

Programma

Het programma rapporteert eenduidig aan de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever.

Reguliere voortgangsinformatie gericht op de dagelijkse sturing wordt gedeeld in de opdrachtgeversoverleggen.

Voortgang op activiteiten binnen het programma worden 3 maal per jaar gedeeld met de opdrachtgevers in een rapportage Dutch Innovation Park, als onderdeel van de rapportages voor de Schaalsprong. De bestuurlijk opdrachtgever besluit over de gewenste verantwoording naar de gemeenteraad.

Financiële verantwoording aan de gemeenteraad loopt mee met de reguliere P&C-cyclus. Dat betekent dat er drie momenten in het jaar zijn dat de budgetten, bestedingen en het perspectief kunnen worden gemeld.

Projecten

De projecten onder het programma kennen een eigen verantwoordingslijn en ritme, beschreven in onderliggende projectplannen.

Het heeft de voorkeur deze in lijn te brengen met het programma, maar in het geval van samenwerking met externe partijen, MRDH, et cetera. zal dat niet altijd realistisch zijn. Afwijking is dan mogelijk.

Daarnaast is het in sommige gevallen ook mogelijk dat het programma niet zelf de projecten uitvoert, maar een derde. Dit is bijvoorbeeld nu reeds het geval bij de realisatie van de brug tussen station Lansingerland-Zoetermeer en het Park.